

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta/ky: BcA. Anežka Beranová

Název diplomové práce: Restaurování nástěnné malby s motivem „sv. Václav“ v Nové Pace na čelní fasádě muzea. Neinvazivní průzkum dvou polí tzv. Emauzského cyklu (pole č. 5 a 6).

Studijní obor: Restaurování a konzervace nástěnné malby, sochařských děl a povrchů architektury: Malba

Vedoucí práce: MgA. Zuzana Wichterlová

Jméno a příjmení oponenta/email: MgA., Bc. Táňa Šlězová / slezova.tana@npu.cz

Naplnění zadání teoretické části práce

Zdůvodnění:

Teoretická práce dostatečně naplnila stanovené zadání, obsahově je nadprůměrně zpracována.

A B C D E F

Naplnění zadání praktické části práce

Zdůvodnění:

Naplnění práce odpovídá zadání, žádná podstatná část nebyla vynechána, autorka obsáhla práci podle stanoveného standardu zpracovávání restaurátorských dokumentací.

A B C D E F

Odborná úroveň teoretické části práce

Zdůvodnění:

Autorka ukázala, že je schopná naplnit i teoretickou povahu studia restaurování. Teoretická práce stojí hlavně na specifickém studiu a badatelské činnosti historických a archivních materiálů, týkajících se fyzických(restaurátorských) zásahů na 2 vybraných polích středověkých maleb v klášteře Na Slovanech. Přínos práce se ukázal, jak autorka sama v závěru konstatuje, především v poznání historických zásahů, jejich kontextů a komparací. Byl pečlivě zkoumán zhruba 100-letý život maleb - od konce 19. století do začátku 21. století. Tuto část práce i já považuji za hlavní přínos zpracovávaného tématu. Druhá část práce, navázaná na nedestruktivní rest. průzkum vybraných polí, si stanovila za cíl prakticky ověřit historické zásahy, zjištěné teoretickým studiem, a dále poznání rozšířit, dávat do souvislostí. V tomto směru (bez uplatnění destruktivního průzkumu) šlo již o poměrně náročný úkol. Přestože počáteční představa o cíli práce zřejmě stála na tomto prováděném nedestruktivním průzkumu, sama autorka si jednoznačně uvědomila, že zjištěné informace

nedestruktivního průzkumu jsou jen informacemi částečnými a pro hlubší poznání a komparaci s informacemi získanými studiem historických a archivních dokumentů, je bezpodmínečně nutný další průzkum destruktivní a jiné interdisciplinární metody. Kritika historických zásahů, o kterou se autorka práce pokouší, je velmi opatrná. Snad by neškodilo, kdyby autorka v práci uplatňovala přímé citace ze starých rest. zpráv a dokumentů. Čtenář by získal autentičtější vhled do historické situace. Několikrát se autorka vyjadřuje k informacím z rest. zpráv a konstatuje nelehkou interpretaci - zde by bylo žádoucí alespoň do poznámky pod čarou uvést přímou citaci, kdy by se čtenář s originální informací mohl přímo seznámit a sám se pokusit o její interpretaci. Dále byly v práci zaznamenány drobné nedostatky v poznámkovém aparátu, kdy chybí pozn. č. 114, poznámky č. 188 a 189 jsou přehozeny. V textu bychom viděli jako adekvátnější nahradit použitý výraz „malta lepící“, např. za výraz „malta zdící“.

Celkově lze po odborné stránce ale práci hodnotit velmi pozitivně. S jistotou znamená přínos a rozšíření povědomí o novodobém životě maleb v kontextu událostí i doby. Zjištěné informace budou jednoznačně přínosné pro další plánované restaurátorské průzkumy maleb v návaznosti na přípravu jejich restaurování.

A B C D E F

Odborná úroveň praktické části práce

Zdůvodnění:

U praktické práce lze konstatovat, že šlo o tzv. rerestaurování – tedy restaurování díla, na kterém již téměř není zachován originál a pracuje se s interpretací druhotných restaurátorských zásahů. Zde šlo o jejich revizi k co možná nejbližší přibližné podobě malby originální. Byť to vychází z celkového přístupu a dokumentace, termín „rerestaurování“ autorka v práci nepoužila. Daná specifická povaha restaurátorské práce si vyžádala pečlivé studium dostupných archiválií, které autorka práce využila v plném možném rozsahu. Práce s nimi pak přinesla východisko pro možnou rekonstrukci původnější, autentičtější podoby malby. Samotné technické provedení restaurování bylo standardní, s využitím vhodných restaurátorských postupů i materiálů. Úroveň zrestaurovaného díla jednoznačně předčila předchozí restaurátorské zásahy co do úrovně provedení i interpretace, a doufejme, že rovněž co do délky životnosti zásahu. Kvalita přiložené dokumentace i interpretace provedených průzkumů je dostatečná k postihnutí důležitých a pro restaurování zásadních jevů a informací o díle. Snad by v průzkumové části bylo vhodné odprezentovat též nějakou fotografii z provádění průzkumu UV luminiscencí, která je popsána pouze textově (bez dokumentace). Jedním z problematických bodů restaurátorské realizace a prezentace děl (u sv. Václava i sv. Vojtěcha) se ukázal odlišný odborný postoj vůči formě prezentace nového zlacení ploch pozadí výjevů, kdy zástupce NPÚ požadoval zlacení prezentovat jako zestařené v jednotě s mírou degradace přiznanou na malbách světců. Jelikož ostatní zainteresované strany, včetně vedoucí práce, byly odlišného názoru, bylo prezentováno zlacení plné, jak jej uvádí předložená rest. dokumentace. K tomuto vzniklému odbornému/metodickému problému se autorka práce v textu nevyjadřuje, pouze ho dokládá v přiloženém zápisu z kontrolního dne. Jako metodický problém by bylo vhodné toto zmínit, a to i v návaznosti na prezentované zkoušky zestaření a patinace zlacení, které byly demonstrovány, ale nijak blíže vysvětlen jejich kontext.

V práci dále mohl být více rozveden historicko-umělecký a ikonografický kontext maleb, který je též nemálo zajímavý. Ikonografický popis sv. Václava a zasazení do kontextu práce obsahuje pouze v obecnější úrovni. V diplomové práci, zvláště takové, kde v restaurování jde o velkou míru rekonstrukcí, by bylo vhodné širší umělecko-historické a ikonografické studium řešeného námětu.

Jako jeden z menších nedostatků praktické práce považujeme chybějící bližší zdůvodnění

rekonstrukce meče sv. Václava, kdy tento prvek není zmíněn sám o sobě mezi ostatními rekonstruovanými partiemi v části 5.1.8, ale je zmíněn v odstavci s názvem *Pravá ruka sv. Václava*. Dále též autorka neuvádí, proč nebyla uvažovaná závěrečná povrchová ochranná konzervace jako např. hydrofobizace, pakliže jde o tak exponovanou partii fasády.

A B C D E F

Metodická úroveň teoretické a praktické části práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění:

Praktická práce s literaturou a prameny pracuje standardně a využívá všechny dostupné podklady pro plnohodnotné posouzení výchozí situace. Použité metody jsou jasně formulovány, průzkum je vhodně a uvážlivě odůvodněn.

Teoretická práce obsáhle pracuje s archivními prameny a odbornou literaturou. Důležitá je práce s primárními archivními zdroji jako jsou staré rest. zprávy a jiné listiny a prameny, a též komparace historických fotografií. Metodika práce vychází ze zadání. Zvolená metodika průzkumu/bádání i posloupnost a forma zpracování je postavená logicky, vedená od základních tezí a informací, přes odborné poznání badatelské, až k poznání učiněných realizací nedestruktivního průzkumu maleb. Čtenář se tak při čtení textu zasazuje do základních kontextů, získává konkrétnější historické informace, které jsou ve výsledku propojeny s výsledky nedestruktivních průzkumů a kriticky posouzeny a zhodnoceny.

A B C D E F

Formální úprava diplomové práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění:

Formální úprava a jazyková úroveň práce je výborná.

Praktická část je sestavena logicky, jednotlivé kapitoly a oddíly jsou jasně definované, autorka zvládla jejich plynulou a logickou návaznost do celku. Jazyková úroveň je vyspělá, odborné výrazy jsou voleny adekvátně. Text je plynulý, čtivý a srozumitelný, bez nadbytečného opakování informací či přílišného detailního rozvádění podružných věcí a jevů. Z textu je cítit vyzrálé odborné uvažování a praxe ve vyjadřovacích schopnostech autorky.

Teoretická práce též ukázala velmi dobrou formální úpravu i jazykovou úroveň pisatelky. Odborné výrazy jsou v práci adekvátně zastoupeny, dobře voleny, text je srozumitelný. Místy se některé informace opakují, což většinou plyne z povahy konstrukce textu a jeho jednotlivých kapitol a podkapitol, přičemž se autorka odvolává na informace v jiných částech textu. Obecně ale tento jev neubírá na srozumitelnosti a logice celku práce.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

K praktické práci bych ráda položila otázku, jak s odstupem autorka vnímá postoj NPÚ k zvolené prezentaci rekonstrukce zlacení a jaký je k tomu její vlastní odborný názor a vnímání. Jak vnímá odborný rozkol názorů na tento problém, který zde vznikl?

Závěrečné hodnocení oponenta

Zdůvodnění:

Celkově lze práci hodnotit velmi pozitivně. Autorka se vypořádala s praktickou stránkou restaurátorské i průzkumové činnosti velmi zodpovědně, na profesionální úrovni. Též ukázala schopnosti práce na poli teoretickém a badatelském, jež je také neméně důležitou složkou komplexnosti poznání restaurátorské problematiky. Obě práce jsou přínosné, jak pro restaurované dílo v případě praktické části, tak pro rozšíření poznání v oblasti historických přístupů k restaurování v případě teoretické části.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

Ve Vysokém Mýtě

dne 13. 9. 2018

Podpis oponenta:.....